

Apstiprināts
ar SIA “Rīgas namu pārvaldnieks”
padomes 27.01.2023.gada lēmumu Nr.7
(protokols Nr.2/2023)

Apstiprināts
ar SIA “Rīgas namu pārvaldnieks”
12.12.2022. valdes lēmumu
(protokols Nr. 90/2022, 15.§)

27.01.2023.

Nr. 1-25e/4

Risku pārvaldības, iekšējās kontroles vides un atbilstības politika

Rīgā
2023

Satura rādītājs

1. Lietotie termini	3
2. Politikas mērķis	4
3. Politikas pamatprincipi	4
4. Risku vadība	5
5. Atbildība un pienākumi.....	6
6. Risku pārvaldības, atbilstības un iekšējās kontroles pamatprincipi	8
7. Riska vērtēšana un riska līmeņa noteikšana	9
9. Noslēguma jautājumi	9

1. Lietotie termini

- 1.1. SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" Risku pārvaldības, iekšējās kontroles vides un atbilstības politikā lietoti šādi termini:
- 1.1.1. **Sabiedrība** – SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321;
 - 1.1.2. **padome** – Sabiedrības padome;
 - 1.1.3. **valde** – Sabiedrības valde;
 - 1.1.4. **darbinieks** – persona, ar kuru Sabiedrībai ir nodibinātas darba tiesiskās attiecības, Sabiedrības valdes loceklis, Sabiedrības padomes loceklis;
 - 1.1.5. **politika** – Sabiedrības Risku pārvaldības, iekšējās kontroles vides un atbilstības politika;
 - 1.1.6. **risks** – iespējams notikums, kas var negatīvi ietekmēt Sabiedrības spēju nodrošināt pakalpojumu sniegšanu, efektīvi īstenot stratēģiju un sasniegt noteiktos komercdarbības mērķus. Tā ir nenoteiktības ietekme (draudi un/vai iespējas) uz sagaidāmajiem rezultātiem;
 - 1.1.7. **risku vadība** – Sabiedrības stratēģiskās vadības sastāvdaļa. Risku vadība ir nepārtraukts process, kas palīdz apzināt iespējamus riskus un/vai iespējas novērtēt to negatīvo un/vai pozitīvo ietekmi uz Sabiedrības darbību un sasniedzamajiem mērķiem, kā arī plānot pasākumus, lai kontrolētu un izvairītos no identificētiem riskiem, vai realizētu iespējas;
 - 1.1.8. **risku vadības sistēma** – pasākumu kopums, ar kuriem nosaka, analizē un kontrolē riskus;
 - 1.1.9. **risku samazināšana** – atbilstošu darbību veikšana, lai samazinātu negatīvu nenoteiktības ietekmi;
 - 1.1.10. **riska īpašnieks** – darbinieks, valdes loceklis vai padomes loceklis, kura atbildības sfērā var īstenoties risks vai kura rīcība var radīt vai stimulēt risku, un kurš ir atbildīgs par riska vadīšanu;
 - 1.1.11. **risku analīze** – sistemātiska informācijas apkopošana un izvērtēšana, lai noteiktu riska varbūtību un ietekmi;
 - 1.1.12. **riska varbūtība** – risku īstenošanās skaitliskā vērtība nosacītā skalā, kas nosaka riska īstenošanās iespējamību un biežumu (no ikdienišķa līdz ļoti retam);
 - 1.1.13. **riska ietekme** – īstenojušās riska seku ietekmes skaitliskā vērtība nosacītā skalā (no nebūtiskas ietekmes līdz katastrofālai);
 - 1.1.14. **riska vērtība** – riska īstenošanās varbūtības un riska ietekmes skaitliskās vērtības summa vai pēc citas pēc Sabiedrībā noteiktā kārtībā apstiprinātas metodikas noteikta vērtība riska īstenošanās varbūtības un riska ietekmes skaitliskās vērtības attiecība;
 - 1.1.15. **riska apetīte** – risku apjoms, ko Sabiedrība ir gatava pieņemt, lai sasniegtu tās noteiktos mērķus, apzinoties, ka ne visus riskus ir iespējams mazināt, un ka noteiktu risku tālāka mazināšana var nebūt lietderīga;

- 1.1.16. **riska cēloņi** – notikumi, darbības vai apstākļi, kas palielina vai samazina riska varbūtību un ietekmi;
- 1.1.17. **risku reģistrs** – risku analīzes rezultātu apkopojums, kas pieejams noteiktam darbinieku lokam, valdes un padomes locekļiem;
- 1.1.18. **identificēts risks** – risks, kura ietekme, vērtība un varbūtība fiksēta Risku reģistrā;
- 1.1.19. **īstenojies risks** – viens vai vairāki notikumi ar negatīvām sekām vai būtisku negatīvu seku varbūtību attiecībā uz Sabiedrības funkciju izpildi;
- 1.1.20. **augstas vērtības risks** - notikums, kas var negatīvi ietekmēt Sabiedrības spēju nodrošināt pakalpojumu sniegšanu vai sasniegt Sabiedrības noteiktos mērķus, vai, kas var radīt būtiskus finansiālus zaudējumus vai būtisku reputācijas kaitējumu, vai kas var atstāt negatīvu ietekmi uz fizisko personu veselību un /vai dzīvību, bet kuru iestāšanās varbūtība un/vai iespējamā negatīvā ietekme nav precīzi nosakāma;
- 1.1.21. **atbilstība** – darbība vai process, kurā tiek nodrošināta noteiktu prasību izpilde;
- 1.1.22. **iekšējās kontroles vide** - kontroles un pārvaldības pasākumu kopums, kura uzdevums ir nodrošināt Sabiedrības mērķu sasniegšanu, efektīvu darbību, aktīvu aizsardzību, pārskatu ticamību, darbības atbilstību.

2. Politikas mērķis

Politikas mērķis ir noteikt vienotus risku pārvaldības, iekšējās kontroles vides un atbilstības pamatprincipus un atbildību sadalījumu Sabiedrībā, lai savlaicīgi identificētu un pārvaldītu būtiskākos Sabiedrības darbību negatīvi ietekmējošos faktorus, nodrošinot stratēģisko mērķu sasniegšanu, veiksmīgu attīstību, samazinot potenciālos zaudējumus un reputācijas kaitējumu.

3. Politikas pamatprincipi

- 3.1. Sabiedrība īstenojot Politiku, ievēro šādus pamatprincipus:
 - 3.1.1. **Atbildība** – augsti standarti un atbildība visos, ar risku pārvaldību, iekšējās kontroles vides un atbilstības noteikšanu saistītajos jautājumos;
 - 3.1.2. **Uzraudzība** – nepārtraukta iekšējās kontroles, risku vadības un atbilstības sistēmu pārraudzība;
 - 3.1.3. **Kompetence** – apvienot uz rezultātu orientētus darbiniekus ar atbilstošām zināšanām, prasmēm un darba pieredzi;
 - 3.1.4. **Obligātums** - risku vadības, atbilstības un iekšējā kontroles prasības ir obligātas Sabiedrības padomei, valdei un visiem darbiniekiem;
 - 3.1.5. **Piesardzība** - Sabiedrība ievēro piesardzību, uzņemas riskus tikai zināmās darbības jomās, nepieļauj pārmērīgu risku nevienā no tām, nosaka ierobežojumus vai atsakās no darbību veikšanas, ja konstatēts augstas vērtības risks;
 - 3.1.6. **Nepārtrauktība** - risku vadība, atbilstība un iekšējā kontrole notiek pastāvīgi un ir Sabiedrības attīstības procesa sastāvdaļa.

- 3.2. Politika nosaka vienotus un saskaņotus principus visu veidu risku vadībai Sabiedrībā. Politika aptver gan visus esošos Sabiedrības darbības procesus, gan arī tos, kurus plānots ieviest.
- 3.3. Politikā noteiktie principi ir saistoši padomes un valdes locekļiem, darbiniekiem.
- 3.4. Precīzu risku vadības procesu norisi, pienākumu un atbildības sadalījumu risku vadības pasākumu ietvaros, nosaka valdes vai citādi Sabiedrībā noteiktā kārtībā apstiprināti iekšējie normatīvie dokumenti.
- 3.5. Ievērojot identificētos riskus, valde apstiprina risku vadības plānu un nosaka īstenojamus risku mazinošos pasākumus un to termiņus.

4. Risku vadība

- 4.1. Risku iedalījums – īstenojot risku vadību, Sabiedrība iedala riskus šādās grupās:
 - 4.1.1. **stratēģiskie riski** (tajā skaitā saistīti ar lēmumu pieņemšanu par stratēģiju un attīstību, inovāciju ieviešanu, atbildības deleģēšanu, investīciju projektu īstenošanu, reputāciju);
 - 4.1.2. **operacionālie riski, jeb darbības riski** (tajā skaitā saistīti ar cilvēkresursu pārvaldību, tehnoloģiju darbību, drošības pasākumu nodrošināšanu, infrastruktūras uzturēšanu, pakalpojumu sniegšanu);
 - 4.1.3. **finanšu riski** (tajā skaitā nodokļi un nodevas, Sabiedrības finanšu stabilitātes nodrošināšana, budžeta plānošana un kontrole, tirgus situācija, kredītsaistības, likviditāte un naudas plūsma);
 - 4.1.4. **atbilstības un juridiskie riski** (tajā skaitā iekšējo un ārējo apstākļu ietekme, kas saistīti ar normatīvo aktos ietvertu prasību ievērošanu, līgumsaistību kontrole, konflikti, politiskā ietekme, iepirkumi, korupcijas un interešu konflikti, fizisko personu datu aizsardzība).
- 4.2. Risku vadības process - risku pārvaldība Sabiedrībā ir neatņemama ikdienas vadības procesu, darbības aktivitāšu, funkciju izpildes un citu procesu sastāvdaļa, kas ir saistoša visos Sabiedrības pārvaldības līmeņos. Risku pārvaldības lēmumu pamats ir riska apzināšanās.
- 4.3. Risku vadība ir mērķtiecīgs process, lai mazinātu, novērstu, ierobežotu notikumu negatīvo ietekmi un sekmētu darbības nepārtrauktību mainīgos apstākļos.
- 4.4. Risku vadības process ietver šādus elementus:
 - 4.4.1. risku identificēšana;
 - 4.4.2. risku vērtēšana;
 - 4.4.3. lēmuma pieņemšana par reaģēšanas veidu;
 - 4.4.4. risku reģistrēšana;
 - 4.4.5. risku mazinošu pasākumu noteikšana;
 - 4.4.6. risku mazinošu pasākumu ieviešana;
 - 4.4.7. risku uzraudzība un pārskatīšana;
 - 4.4.8. ziņošana un informēšana.

5. Atbildība un pienākumi

5.1. Padome:

- 5.1.1. pārbauda Sabiedrības risku pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmas darbību un tās efektivitāti;
- 5.1.2. nosaka risku apetīti jeb risku apjomu, ko Sabiedrība ir gatava pieņemt;
- 5.1.3. katru gadu izskata Sabiedrības valdes sagatavoto risku vadības ziņojumu.

5.2. Valde:

- 5.2.1. nodrošina vienotu risku vadību un iekšējo kontroli Sabiedrībā, izveido visaptverošu risku vadības un iekšējās kontroles sistēmu un nodrošina tās uzturēšanu;
- 5.2.2. apstiprina iekšējos normatīvos dokumentus, kas reglamentē risku pārvaldības un iekšējās kontroles nodrošināšanu Sabiedrībā un nosaka Sabiedrības struktūrvienības risku pārvaldīšanai;
- 5.2.3. apstiprina Sabiedrības riskus, izskata risku kontroļu un pasākumu īstenošanas gaitu;
- 5.2.4. apstiprina risku vadības plānu un nosaka īstenojamus risku mazinošos pasākumus un to izpildes termiņus, kā arī par to īstenošanu atbildīgos darbiniekus un risku īpašnieku sarakstu, ne retāk kā reizi gadā sniedz ziņojumu Sabiedrības padomei par Sabiedrības risku ar augstu vērtību pārvaldību;
- 5.2.5. uzrauga risku vadības un iekšējās kontroles pasākumu īstenošanu.

5.3. Sabiedrības iekšējais audits:

- 5.3.1. regulāri pārbauda risku pārvaldības sistēmas organizāciju un darbību, novērtē, vai būtiskie riski ir pietiekami pārvaldīti un vai risku novērtēšana un ziņošana par riskiem un kontrolēm ir atbilstoša un ticama;
- 5.3.2. sniedz Sabiedrības valdei un padomei informāciju par politikas 5.3.1. apakšpunktā noteiktajā novērtējumā konstatēto.

5.4. Sabiedrības risku vadītājs, īstenojot risku vadību Sabiedrībā noteikto pilnvaru apjomā, veic šādas darbības:

- 5.4.1. nodrošina iekšējo normatīvo dokumentu izstrādi, kas reglamentē Sabiedrības risku pārvaldību;
- 5.4.2. uzrauga risku vadības pasākumu īstenošanu;
- 5.4.3. sniedz atbalstu Sabiedrības risku pārvaldības ieviešanā un ar to saistītās dokumentācijas nodrošināšanā;
- 5.4.4. uztur un aktualizē vienotu Sabiedrības risku/būtisko risku reģistru;
- 5.4.5. nodrošina ikgadēju Sabiedrības būtisko risku novērtēšanu;
- 5.4.6. sadarbībā ar Sabiedrības struktūrvienībām nodrošina Sabiedrības valdi ar visaptverošu informāciju par Sabiedrības riskiem/būtiskajiem riskiem, to novērtējumu un kontroles pasākumiem;

- 5.4.7. veic risku vērtēšanu kopā ar risku īpašnieku un/vai pieaicinātiem ekspertiem, apkopo informāciju par riskiem, to ikgadējām aktualitātēm, izvērtējumu par risku vadību, sniedz priekšlikumus par risku mazināšanu;
- 5.4.8. nodrošina koordinētu un saskaņotu Sabiedrības risku vadīšanu.

5.5. Sabiedrības struktūrvienību vadītāji:

- 5.5.1. apzina, koordinē un uzrauga risku vadības aktivitātes atbildībā esošajās funkcijās, lai atbilstoši savas funkcijas/struktūrvienības darbības jomai savlaicīgi identificētu un pārvaldītu esošos un potenciālos riskus – nodrošinātu risku kontroļu īstenošanu un papildus risku mazinošo pasākumu apzināšanu, izvērtēšanu un ieviešanu nepieciešamības gadījumā;
- 5.5.2. savas kompetences ietvaros atbild par risku identificēšanu un analīzi, informācijas sniegšanu risku vadītājam par riskiem un notikušajiem incidentiem struktūrvienībā;
- 5.5.3. uzrauga risku kritisko kontroļu un papildus pasākumu īstenošanu atbildībā esošajās funkcijās;
- 5.5.4. savlaicīgi informē risku vadītāju par riska iespējamību;
- 5.5.5. sadarbībā ar risku vadītāju veic risku, kas attiecas uz attiecīgo struktūrvienību, detalizētu izvērtēšanu;
- 5.5.6. uztur struktūrvienības iekšējo kontroles sistēmu, uzrauga iekšējās kontroles sistēmas darbību un ievieš jaunus kontroles pasākumus;
- 5.5.7. nodrošinās savas struktūrvienības darbības atbilstību ārējiem un iekšējiem normatīvajiem aktiem.

5.6. Darbinieki:

- 5.6.1. veic risku vadību savas kompetences un Sabiedrības procesu un/vai procedūru ietvaros;
- 5.6.2. savlaicīgi ziņo savam tiešajam vadītājam par jauna riska identificēšanu vai iestāšanos savā darbā;
- 5.6.3. savlaicīgi ziņo savam tiešajam vadītājam par iekšējās kontroles pasākumu izpildīšanas neiespējamību;
- 5.6.4. nodrošināt savas darbības atbilstību ārējiem un iekšējiem normatīvajiem aktiem.

5.7. Riska īpašnieks:

- 5.7.1. apkopo informāciju par Sabiedrības riskiem, kas ir tā atbildības sfērā, t.sk. būtiskajiem riskiem, to ikgadējām aktualitātēm, izvērtējumu un risku vadību;
- 5.7.2. savlaicīgi informē Sabiedrības valdi un risku vadītāju par jauna būtiskā riska identificēšanu;
- 5.7.3. sadarbībā ar Sabiedrības risku vadītāju veic risku, kas attiecas uz attiecīgo Sabiedrības funkciju/struktūrvienību, analīzi un informē risku vadītāju par veiktās analīzes un izvērtēšanas rezultātiem, iesniedz apstiprināšanai priekšlikumus par risku mazināšanas pasākumiem.

6. Risku pārvaldības, atbilstības un iekšējās kontroles pamatprincipi

6.1. Risku pārvaldības pamatprincipi:

- 6.1.1. risku pārvaldība ir integrēta gan stratēģijas izstrādes un ieviešanas procesos, gan ikdienas operatīvajā darbībā;
- 6.1.2. risku pārvaldības sistēma un process ir saskaņoti ar Sabiedrības vajadzībām un risku specifiku;
- 6.1.3. risku pārvaldība reaģē atbilstoši un savlaicīgi uz ārējām un iekšējām izmaiņām un notikumiem;
- 6.1.4. risku pārvaldībā tiek izmantota vēsturiskā, aktuālā informācija, kā arī prognozes un pieņēmumi;
- 6.1.5. notiek regulāra un sistemātiska darbinieku izglītošana, informācijas sniegšana un izskaidrošana, veicinot sapratni par risku un to vadīšanu;
- 6.1.6. risku pārvaldības sistēma tiek pastāvīgi pilnveidota saskaņā ar labākās prakses principiem un pieredzi;
- 6.1.7. atbildību par risku pārvaldību nosaka dažādos Sabiedrības vadības līmeņos, precīzi nosakot pienākumus ar mērķi panākt efektīvu Sabiedrības risku pārvaldību;
- 6.1.8. risku pārvaldībai svarīga, objektīva un pietiekama informācija tiek laikus nodota tiem darbiniekiem, kuriem tā nepieciešama.

6.2. Atbilstības pamatprincipi:

- 6.2.1. atbilstības ievērošana ir integrēta gan stratēģijas izstrādes un ieviešanas procesos, gan ikdienas operatīvajā darbībā;
- 6.2.2. savlaicīga ziņošana par jebkādiem gadījumiem, kas rada aizdomas par tuvojošos vai iespējamu atbilstības prasību neievērošanu;
- 6.2.3. regulāra un sistemātiska darbinieku izglītošana, informācijas sniegšana un izskaidrošana, veicinot sapratni par atbilstību.

6.3. Iekšējās kontroles darbības pamatprincipi:

- 6.3.1. efektīva, lietderīga un ekonomiska darbība atbilstoši kompetencei, izvirzītajiem mērķiem, uzdevumiem un pieejamajiem resursiem;
- 6.3.2. iespējamo korupcijas un interešu konflikta izveidošanās risku novēršana;
- 6.3.3. mantas un finanšu līdzekļu izšķērdēšanas, neefektīvas un nelietderīgas izmantošanas novēršana;
- 6.3.4. pieļauto kļūdu savlaicīga identificēšana un novēršana un nepieciešamo uzlabojumu veikšana;
- 6.3.5. savlaicīgas ticamas finanšu, vadības informācijas iegūšana un aizsardzība pret informācijas neatļautu izpaušanu.

7. Riska vērtēšana un riska līmeņa noteikšana

- 7.1. Katram riskam tiek piešķirta vērtība atbilstoši riska iestāšanās varbūtībai un ietekmei.

- 7.2. Riska vērtēšana un riska līmeņa noteikšana notiek saskaņā ar Sabiedrības iekšējiem normatīvajiem aktiem, ietverot tajos detalizētu risku vadības procesa aprakstu.

8. Noslēguma jautājumi

- 8.1. Politiku apstiprina Sabiedrības valde un padome.
- 8.2. Politikā aprakstītā procesa īpašnieks un atbildīgais par politikas izstrādi un aktualizāciju ir Sabiedrības risku vadītājs.
- 8.3. Lai politika pēc iespējas precīzāk atspoguļotu Sabiedrības reālo situāciju risku pārvaldībā, valde un padome ne retāk kā reizi gadā veic politikas izvērtējumu un nepieciešamās izmaiņas, lai nodrošinātu efektīvu politikas piemērošanu.